

SAK

UUSI KULMA

TYÖELÄMÄTUTKIMUSTA

SAK:N JÄSENTUTKIMUS 2015
KIINNI LIIKKEESSÄ

SAK:N JÄSENTUTKIMUS 2015
KIINNI LIIKKEESSÄ

ISBN 978-951-714-298-4

Painokarelia Oy 2015

Kannen kuva: Katarina Löfgren/ Gorilla

Kirjan tilaukset SAK:n postituksesta, puhelin 020 774 000.

KIINNI LIIKKEESSÄ SAK:N JÄSENTUTKIMUS 2015

SAK:n jäsentutkimuksen taustaa	4
Liittojen tärkein tehtävä on parantaa työoloja ja työsuojelua	5
Epävarmuus toimeentulosta peilautuu jäsenten odotuksissa	8
Liitot onnistuneet parhaiten työsuojelun parantamisessa	10
Työpaikan pysyvyys on työssä tärkeintä	13
Jäsenet suhtautuvat tulevaisuuteen melko toiveikkaasti	15
Tuottavuuden kehittäminen on työyhteisön yhteinen tehtävä	17
Työttömyyskassa on liittojen tärkein jäsenpalvelu	18
Ay-tietoa saadaan oman liiton lehdestä	20
Jäsenet hakevat ammattiliitoilta turvaa	23
Joka neljäs on kiinnostunut luottamustehtävistä	26
Lähes puolet SAK:laisista valmiita painostustoimiin	29
Ammattiosaston merkitys on muutoksessa	31
Yhteenveto	33
Taustatietoja	34

SAK:N JÄSENTUTKIMUKSEN TAUSTAA

- ◆ SAK on yli miljoonan suomalaisen keskusjärjestö. Sen toiminnan perustana ovat ihmisarvoinen työelämä, yhdenvertaisuus ja heikomprien puolustaminen.
- ◆ SAK:n jäseniä ovat 21 teollisuuden, julkisen sektorin, kuljetusalojen, yksityisten palvelualojen ja kulttuurialojen ammattiliittoja.
- ◆ Tyypillistä SAK:laisista on mahdoton määritellä, sillä liittojen jäsenet työskentelevät hyvin erilaisilla aloilla. Esimerkiksi kunnallinen perhepäivähoitaja, lentoemäntä, linja-autonkuljettaja, tarjoilija, rakennustyöntekijä, paperitehtaan työntekijä ja tanssija edustavat kaikki SAK:laisia aloja.
- ◆ SAK on vuodesta 1984 lähtien kartoittanut viiden vuoden välein ammattiliittojen jäsenten työelämään ja edunvalvontaan kohdistuvia odotuksia.
- ◆ Vuonna 2015 jäsentutkimuksen menetelmät ja kysymykset uudistettiin, minkä vuoksi vertailua useisiin aiempiin tutkimuksiin ei ole voitu tehdä tällä kertaa.
- ◆ Jäsenten työoloja tutkitaan joka toinen vuosi SAK:n työolobarometrillä, joten tämä tutkimus keskittyy aiempaa enemmän järjestöllisiin asioihin.
- ◆ Tutkimus tehtiin puhelinhaastatteluina huhtikuussa 2015. Haastattelut kiintiöitiin SAK:n jäsenliittojen jäsenmäärien, iän ja sukupuolen mukaan. Tutkimukseen osallistui yhteensä 2000 liittojen jäsentä.
- ◆ Tutkimus on osa SAK:n tulevaisuutta kesällä 2016 linjaavan edustajakokouksen valmistelua.

LIITTOJEN TÄRKEIN TEHTÄVÄ ON PARANTAA TYÖOLOJA JA TYÖSUOJELUA

- ◆ Ammattiyhdistysliikkeen tärkeimpinä työnantajan kanssa neuvoteltavina tehtävinä jäsenet pitävät työolojen ja työsuojelun parantamista sekä palkkaerojen tasoittamista. Näin ajattelevat kaikenikäiset jäsenet sekä julkisella että yksityisellä sektorilla. Kolmannes vastaajista piti näitä tehtäviä erittäin tärkeänä.
- ◆ Neljäs jäsenistä nostaa erittäin tärkeäksi myös määräaikaisten ja vuokratyöntekijöiden aseman parantamisen sekä neuvottelemisen mahdollisimman korkeista palkoista.
- ◆ Sen sijaan annetuista vaihtoehdoista vähiten toivotaan työajan lyhentämistä. Työajanlyhennys saa enemmän kannatusta julkisella sektorilla (13 %) kuin yksityisellä sektorilla (7 %).
- ◆ Julkisella sektorilla pidetään kaikkia annettuja vaihtoehtoja useammin erittäin tärkeänä kuin yksityisellä sektorilla.
- ◆ Nuorille näyttää mahdollisimman korkea palkka olevan keskimäärin hieman tärkeämpää kuin vanhemmille, mikä on työuran alussa luonnollista.

Miten tärkeitä nämä ay-liikkeen tehtävät ovat? (%)

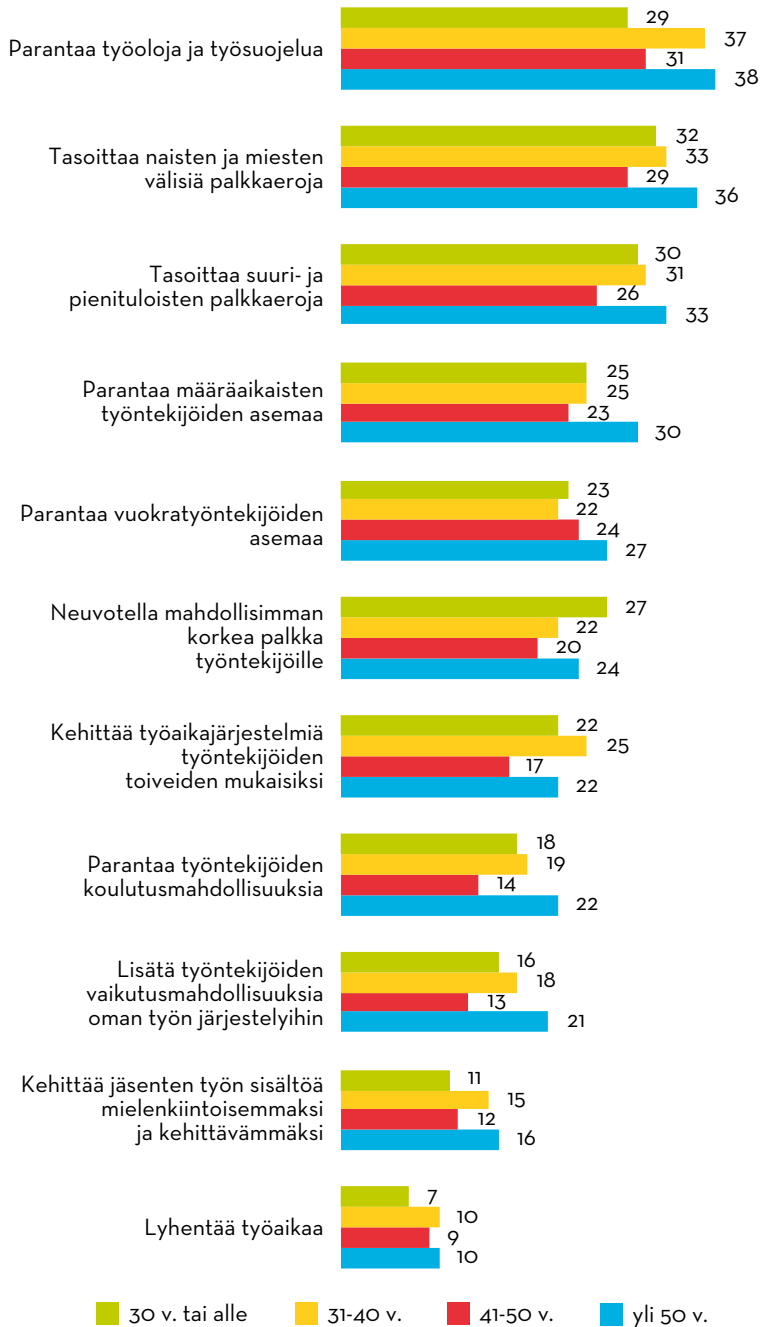

Miten tärkeitä nämä ay-liikkeen tehtävät ovat? (% erittäin tärkeää)

Miten tärkeitä nämä ay-liikkeen tehtävät ovat? (% erittäin tärkeää, ikäryhmittäin)

EPÄVARMUUS TOIMEENTULOSTA PEILAUTUU JÄSENTEN ODOTUKSISSA

- ◆ Työelämän epävarmuus ja työntekijöiden turvallisuuden tarve nousevat selkeästi esille jäsentutkimuksessa. Siihen liittyvät niin odotukset ammattiyhdistysliikkeen tehtäviksi kuin myös se, mitä työssä pidetään tärkeimpänä.
- ◆ Liikkeen tärkeimpinä yhteiskunnallisina tehtävinä jäsenet pitävät työttömyysturvasta ja työllisyydestä sekä eläkkeiden tasosta huolehtimisen.
- ◆ Eri-ikäisten vastaukset poikkesivat tässä kuitenkin selkeästi. Mitä vanhempi vastaaja, sitä useammin hän pitää näitä tehtäviä erittäin tärkeänä.
- ◆ Elämäntilanteesta johtuen vanhemmilla vastaajilla painottuu erityisesti eläke-eduista huolehtiminen, kun taas nuoria on lähempänä lapsiperheiden toimeentulo ja palvelut.
- ◆ Oman työpaikan toimialan pysyminen Suomessa on noin 41 prosentille vastaajista erittäin tärkeää. Tässä kysymyksessä näkyy jonkin verran eroja eri sektoreiden välillä. Yksityisen sektorin työpaikkojen valuminen ulkomaille vaikuttanee siihen, että yli puolet (52 %) yksityisellä sektorilla työskentelevistä jäsenistä pitää toimialansa säilymistä kotimaassa erittäin tärkeänä, kun julkisella puolella näin ajattelee reilu kolmannes (37 %).

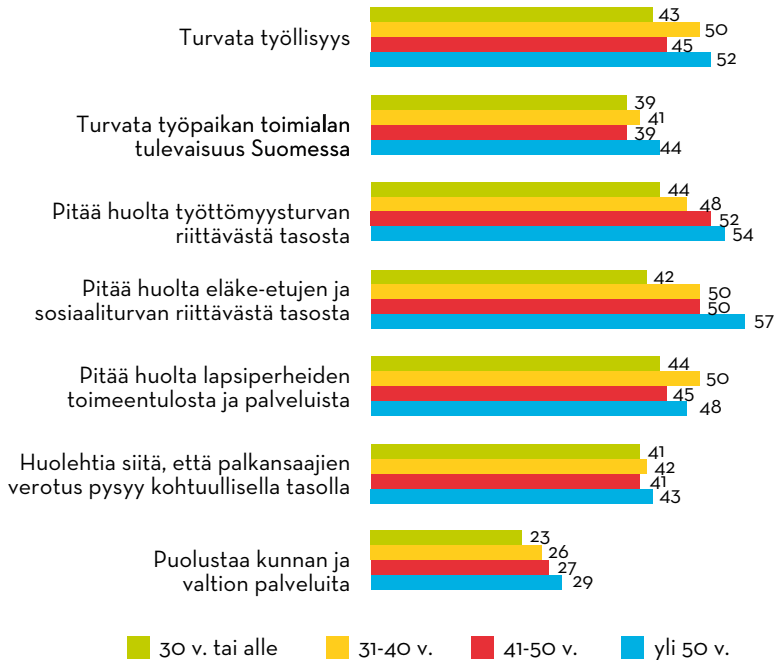
Miten tärkeitä ovat ay-liikkeen yhteiskunnalliset tehtävät? (%)

Miten tärkeitä ovat ay-liikkeen yhteiskunnalliset tehtävät? (% erittäin tärkeää)

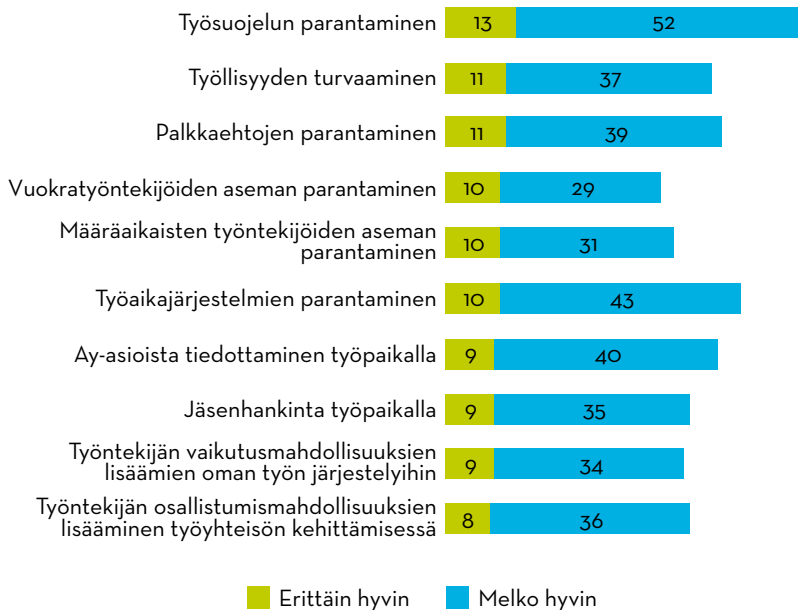
Miten tärkeitä ovat ay-liikkeen yhteiskunnalliset tehtävät? (% erittäin tärkeää, ikäryhmittäin)

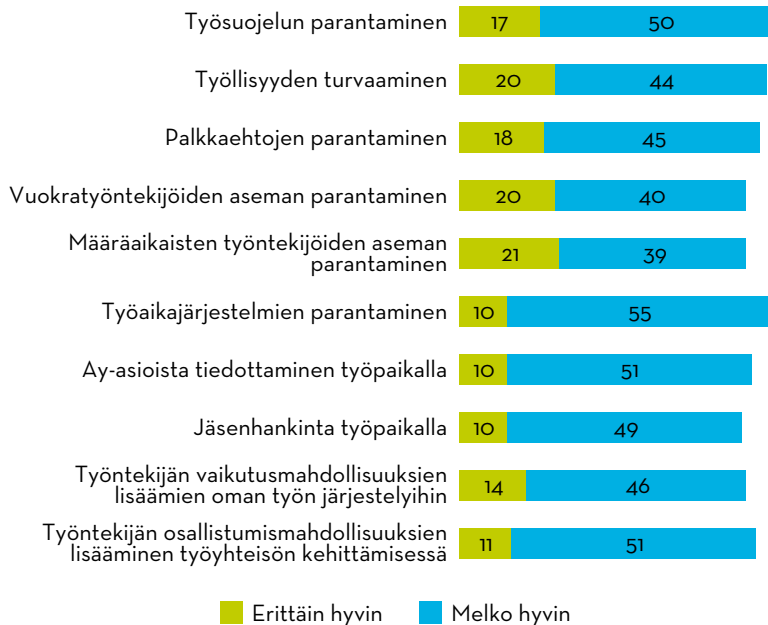

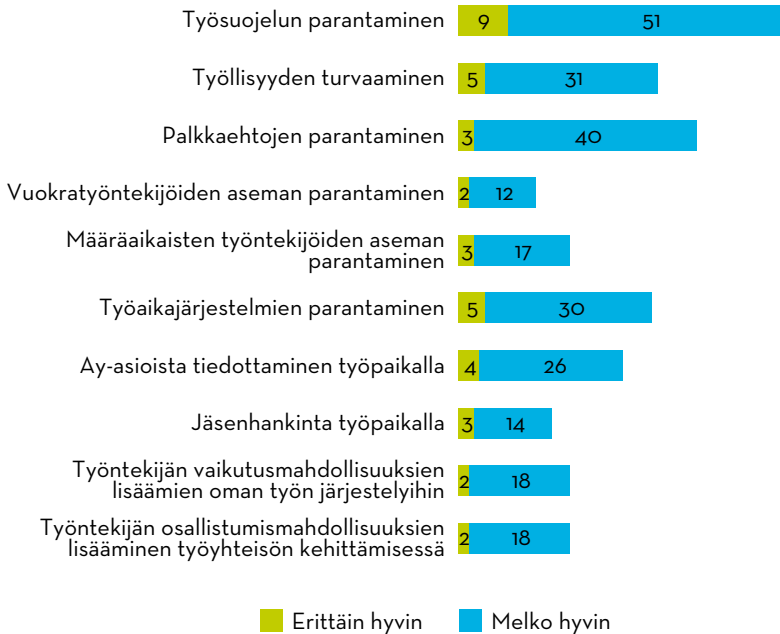
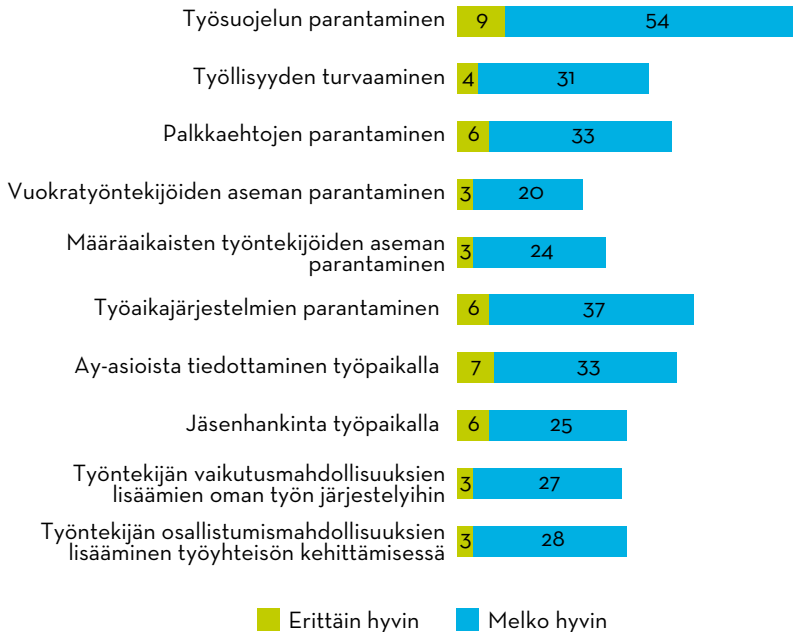
LIITOT ONNISTUNEET PARHAITEN TYÖSUOJELUN PARANTAMISESSA

- ◆ Ammattiliitot ovat onnistuneet edunvalvonnassaan parhaiten työsuojelun parantamisessa. Kaksi kolmesta jäsenestä arvioi liittonsa onnistuneen siinä vähintään melko hyvin.
- ◆ Aivan yhtä hyvin liitot eivät ole onnistuneet työllisyyden turvaamisessa, joka on jäsenten mielestä yksi tärkeimmistä ay-liikkeen tehtävistä. Arvioon on varmasti vaikuttanut kevään 2015 taloustilanne sekä jatkuvat uutiset irtisanomisista ja yt-neuvotteluista etenkin yksityisellä sektorilla.
- ◆ Teollisuuden ja kuljetusalojen työntekijät arvioivat kaiken kaikkiaan ammattiliittojensa onnistumista tehtävissään kriittisemmin kuin julkisen puolen ja palvelualojen työntekijät.
- ◆ Liittojen koetaan onnistuneen työaikajärjestelmien parantamisessa ehkä yllättävänkin hyvin. Julkisella sektorilla jopa 65 prosenttia jäsenistä kokee liiton hoitaneen työaikajärjestelmiin liittyviä asioita vähintäänkin melko hyvin.

Ammattiliiton onnistuminen tehtävissään (%)

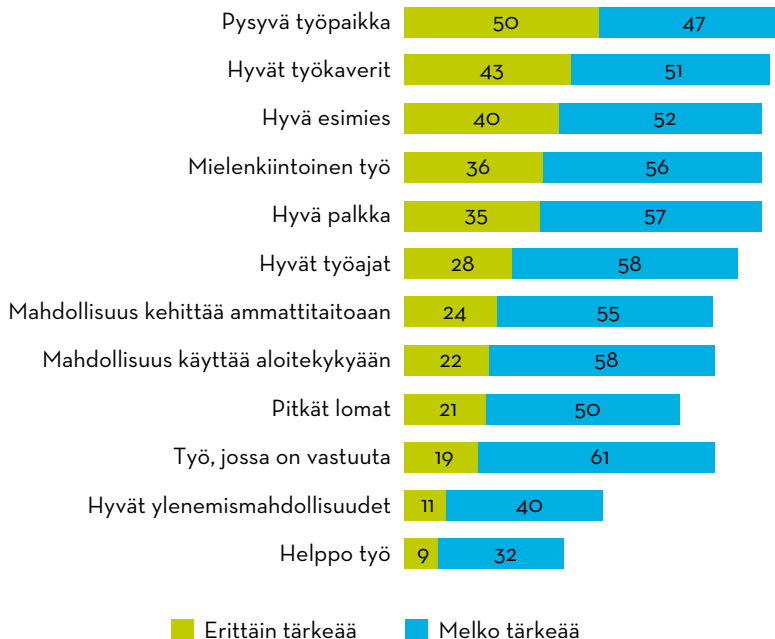
Ammattiliiton onnistuminen tehtävissään (%) Julkinen ala**Ammattiliiton onnistuminen tehtävissään (%) Yksityiset palvelualat**

Ammattiliiton onnistuminen tehtävissään (%) Kuljetusala**Ammattiliiton onnistuminen tehtävissään (%) Teollisuus**

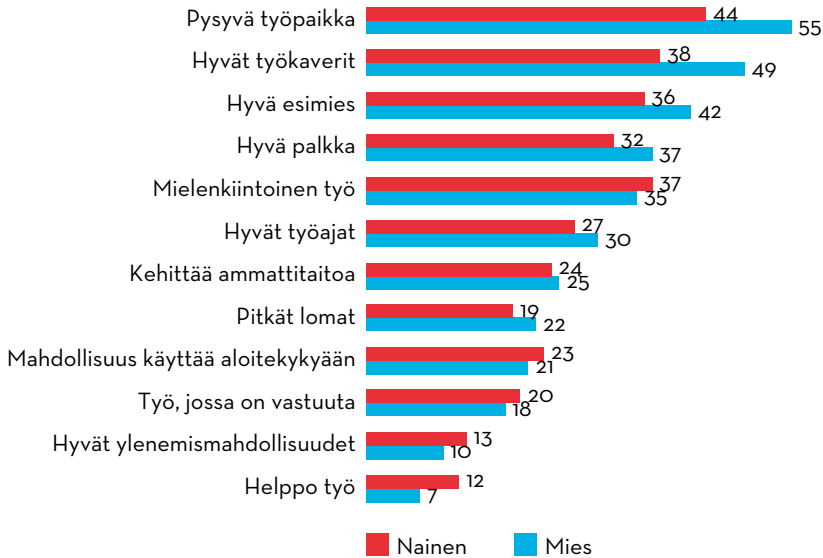
TYÖPAIKAN PYSYVYYS ON TYÖSSÄ TÄRKEINTÄ

- ◆ Turvallisuuden tarve näkyy jäsenten vastauksissa myös silloin, kun heitä pyydetään arvioimaan, mikä työssä on tärkeintä. Tärkeimpänä yksittäisenä työhön liittyvänä asiana SAK:laisten liittojen jäsenet pitävät varmuutta työpaikan säilymisestä. Näin ajattelee puolet jäsenistä ja eniten näin ajatellaan teollisuudessa ja kuljetusalalla.
- ◆ Lähes yhtä tärkeänä pidetään hyviä työkavereita. Työpaikan hyvällä ilmapiirillä ja työssä viihtymisellä onkin selkeä yhteys työntekijöiden hyvinvointiin ja tuottavuuteen.
- ◆ Kolmanneksi tärkeimpänä työssä liittojen jäsenet pitävät hyvää johtamista, joka on viime vuosina noussut julkisessa keskustelussa esille yhtenä suurimmista työelämän haasteista.
- ◆ Sukupuolten välillä on näissä arvioissa selkeitäkin eroja. Tärkeysjärjestys kolmen tärkeimmän asian osalta on kuitenkin sama sekä miehillä että naisilla.
- ◆ Naiset arvostavat hieman miehiä useammin mielenkiintoista työtä ja miehet naisia useammin hyvää palkkaa. Nuoret puolestaan pitävät mielenkiintoista työtä, hyvää esimiestä ja hyvää palkkaa hieman tärkeämpänä kuin vanhemmat jäsenet.

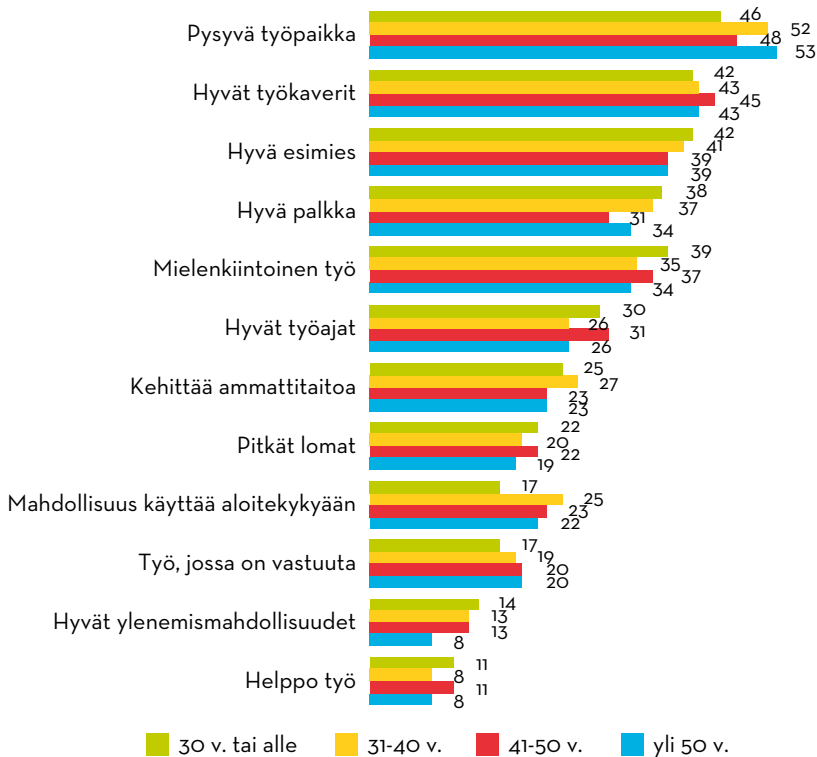
Mikä on tärkeää työssä? (%)

Mikä on erittäin tärkeää työssä? (% , sukupuolen mukaan)

Mikä on erittäin tärkeää työssä? (% , ikäryhmittäin)

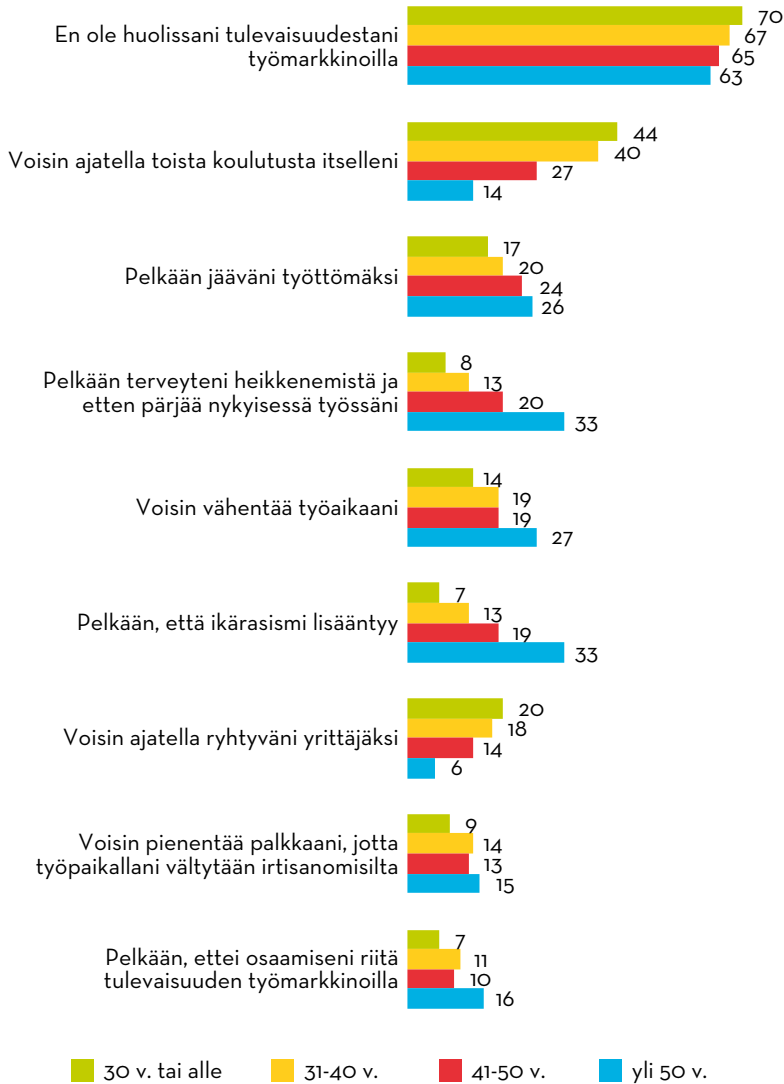
JÄSENET SUHTAUTUVAT TULEVAISUUTEEN MELKO TOIVEIKKAASTI

- ◆ SAK:laisten ammattiliittojen jäsenten ajatukset omasta tulevaisuudestaan ovat kaikesta huolimatta kohtalaisen positiiviset. Kaksi kolmesta (66 %) ei ole huolissaan omasta tulevaisuudestaan työmarkkinoilla. Valtaosa ei myöskään pelkää, että heidän oma osaamisensa olisi riittämätöntä tulevaisuudessa.
- ◆ Naiset ovat hiukan optimistisempia kuin miehet ja nuoret suhtautuvat tulevaisuuteen huolettomammin kuin iäkkäämmät. Toimialoista valoisimmin omaan tulevaisuuteen suhtaudutaan julkisella puolella.
- ◆ Suuri osa nuorista voisi ajatella kouluttautuvansa uusiin tehtäviin. Tähän lienee vaikuttanut myös julkisuudessa jo useamman vuoden ajan käyty keskustelu siitä, että tulevaisuudessa työntekijöillä on oltava useampi ammatti.
- ◆ Kuitenkin joka viides ammattiliiton jäsen pelkää jäävänsä työttömäksi ja joka viides on huolissaan siitä, pärjääkö hän terveytensä puolesta nykyisessä työssään. Työttömyyden pelko on suurinta teollisuuden ammateissa. Muutenkin tunnelmat ovat teollisuustyötä tekevien keskuudessa jonkin verran pessimistisemmät kuin muilla sektoreilla.
- ◆ Iäkkäämmät jäsenet ovat myös huolissaan ikärasismien lisääntymisestä työpaikoilla.

Ajatukset omasta tulevaisuudesta työmarkkinoilla (% , sukupuolen mukaan)

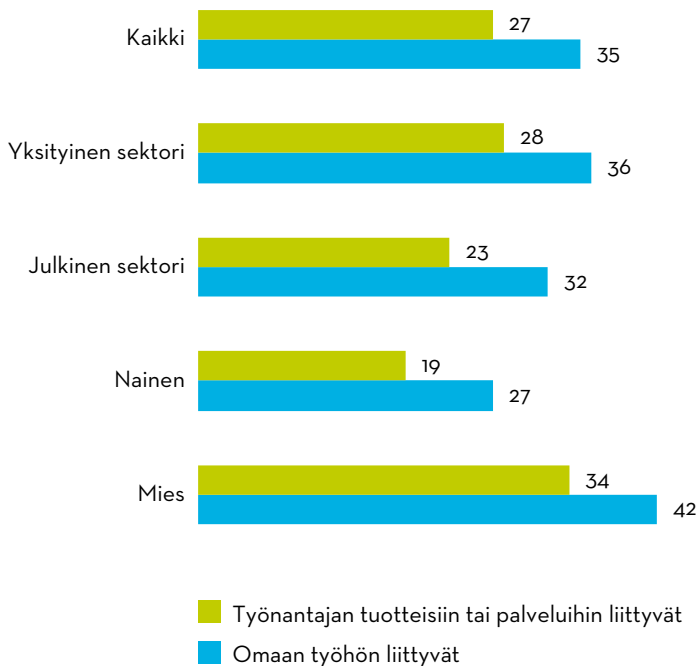
Ajatukset omasta tulevaisuudesta työmarkkinoilla (% ikäryhmittäin)

TUOTTAVUUDEN KEHITTÄMINEN ON TYÖYHTEISÖN YHTEINEN TEHTÄVÄ

- ◆ Henkilöstön osallistuminen työprosessien, palvelukonseptien ja tuotteiden kehittämiseen on tutkimusten mukaan avain tuottavuuden kasvuun ja työhyvinvoinnin lisääntymiseen. Noin kolmannes SAK:laisten liittojen jäsenistä on tavalla tai toisella osallistunut työpaikkansa kehittämistoimintaan.
- ◆ Omaan työhön tai työnantajan tuotteeseen liittyviä kehittämisideoita liittojen jäsenet ovat tehneet jonkin verran useammin yksityisellä kuin julkisella sektorilla viimeisen vuoden aikana. Miehet ovat kehittämistoiminnassa olleet naisia selvästi aktiivisempia.
- ◆ Reilu kolmannes jäsenistöstä on tehnyt työpaikallaan oman työn järjestelyihin liittyviä kehittämis ehdotuksia ja reilu viidennes työnantajan tuotteisiin tai palveluihin liittyviä ehdotuksia.

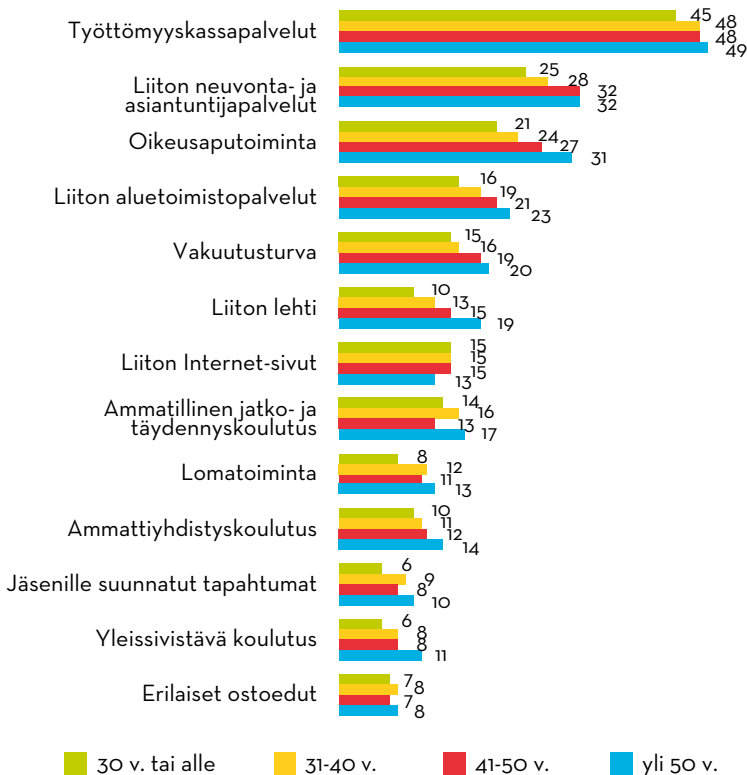
Oletko tehnyt kehittämis ehdotuksia viimeisen vuoden aikana?

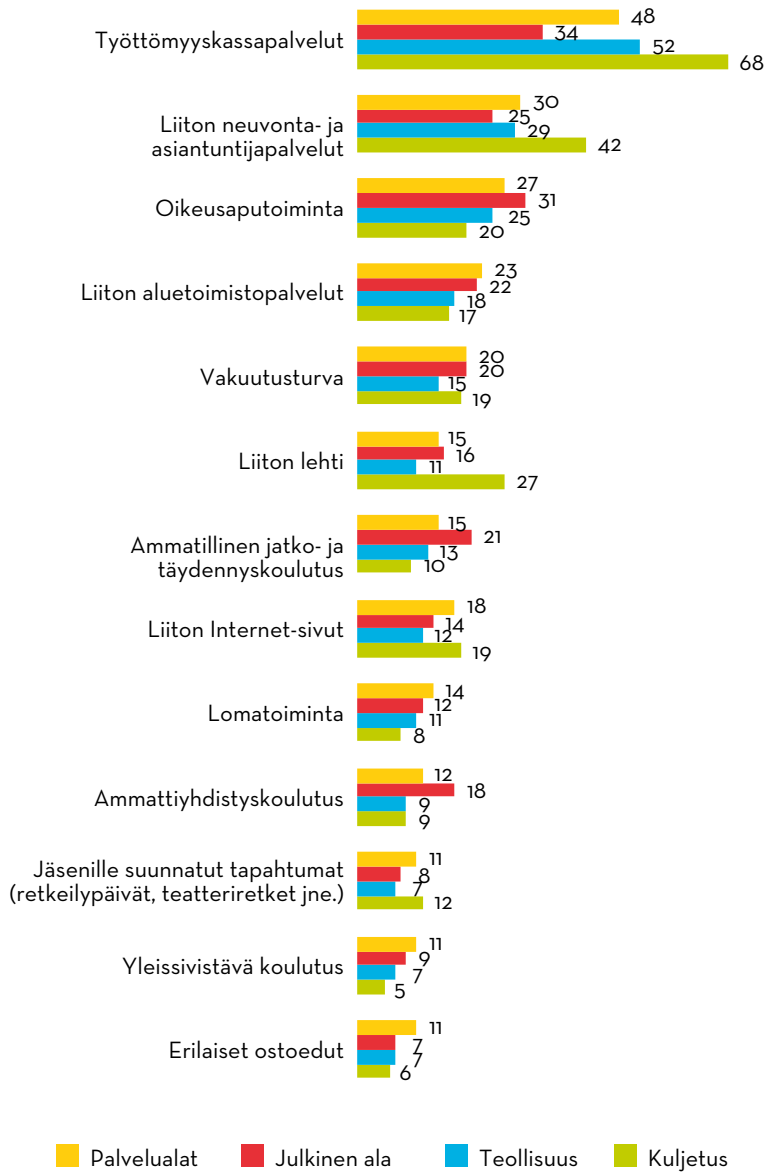
TYÖTTÖMYYSKASSA ON LIITTOJEN TÄRKEIN JÄSENPAVELU

- ◆ Työelämän epävarmuus ja työttömien suuri määrä näkyy jäsenten vastauksissa silloinkin, kun kysytään liittojen jäsenpalveluiden tärkeyttä. SAK:laisten liittojen jäsenistä oli haastatteluhetkellä 16 prosenttia työttömänä tai lomautettuna.
- ◆ Kaikenikäiset miehet ja naiset sekä julkisella että yksityisellä sektorilla pitävät työttömyyskassapalveluita kaikkein tärkeimpänä jäsenpalveluna.
- ◆ Seuraavaksi tärkeimpinä pidetään liiton neuvonta- ja asiantuntijapalveluita sekä oikeudellista apua.
- ◆ Ikäryhmittäin tarkasteltuna voi todeta, että perinteiset jäsenpalvelut ovat kokonaisuudessaan sitä tärkeämpiä mitä iäkkäämpi vastaaja on.
- ◆ Ansiosidonnaista työttömyysturvaa on jossain vaiheessa saanut jopa 42 prosenttia liittojen jäsenistä. Yksityisellä sektorilla työskentelevistä työttömyysturvaa on joskus saanut 45 prosenttia jäsenistä ja julkisella sektorilla 35 prosenttia.
- ◆ Työttömyyskassojen palveluun on 86 prosenttia heistä ollut vähintään melko tyytyväinen molemmilla sektoreilla. Erittäin tyytyväisiä oli lähes puolet.

Mitkä jäsenpalvelut ovat tärkeitä? (% erittäin tärkeä, ikäryhmittäin)

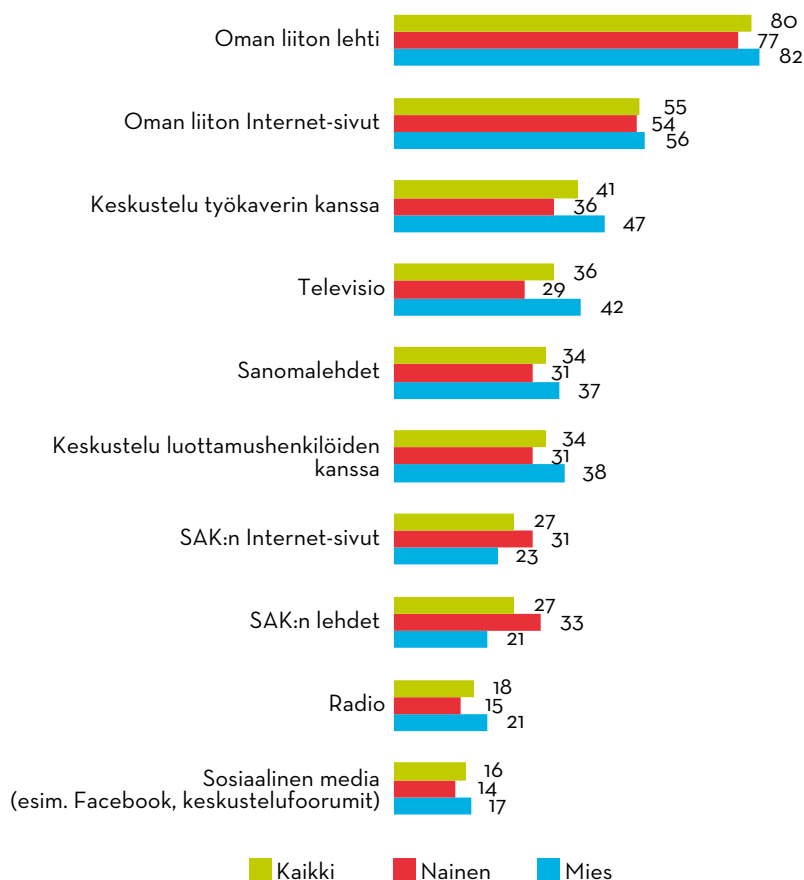
Mitkä jäsenpalvelut ovat tärkeitä? (% erittäin tärkeä, sektoreittain)

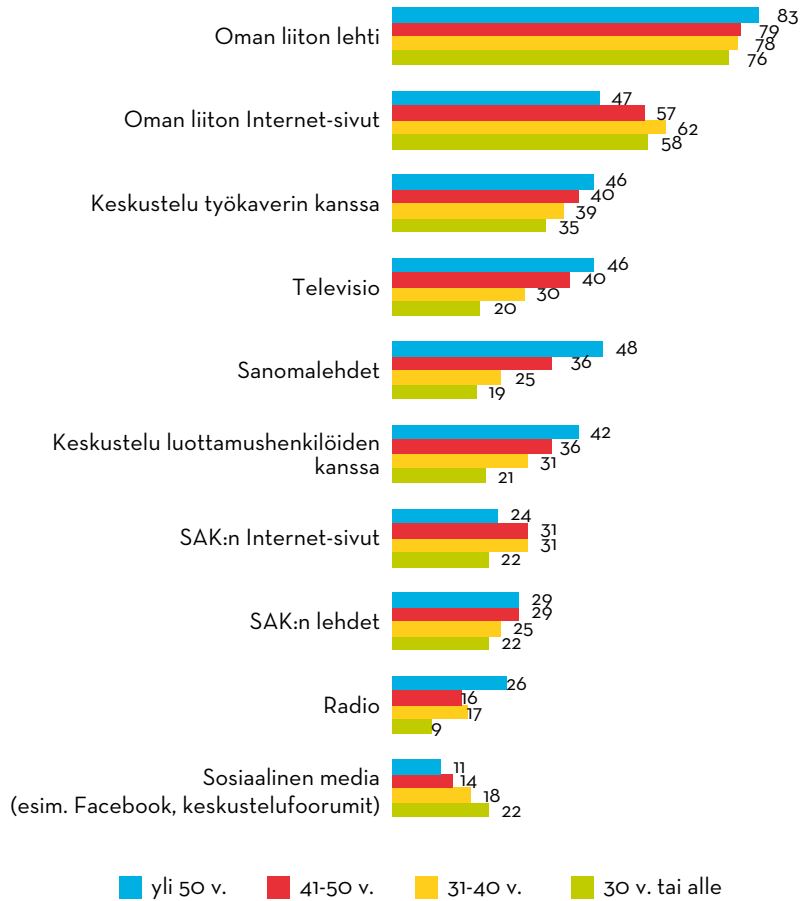
AY-TIETOA SAADAAN OMAN LIITON LEHDESTÄ

- ◆ Jäsenille selvästi tärkein ammattiyhdistystiedon lähde on oman liiton lehti. Näin ajattelevat kaikki vastaajat.
- ◆ Yli puolet jäsenistä käyttää myös liiton nettisivuja etsiessään ay-tietoa. Netti ei olekaan enää pelkästään liiton aktiivien käyttämä kanava, vaan se on laajentunut rivijäsentenkin tiedonlähteeksi.
- ◆ Median murros näkyy myös erilaisina mediankäyttötottumuksina eri-ikäisillä jäsenillä. Joukkotiedotusvälineiden merkitys ammattiyhdistystiedon lähteenä on selkeästi merkittävämpi iäkkäille jäsenille kuin nuoremmille. Nuorimmat jäsenet käyttävät tiedonsaantiinsa enemmän sosiaalista mediaa kuin sanomalehtiä, televisiota tai radiota.

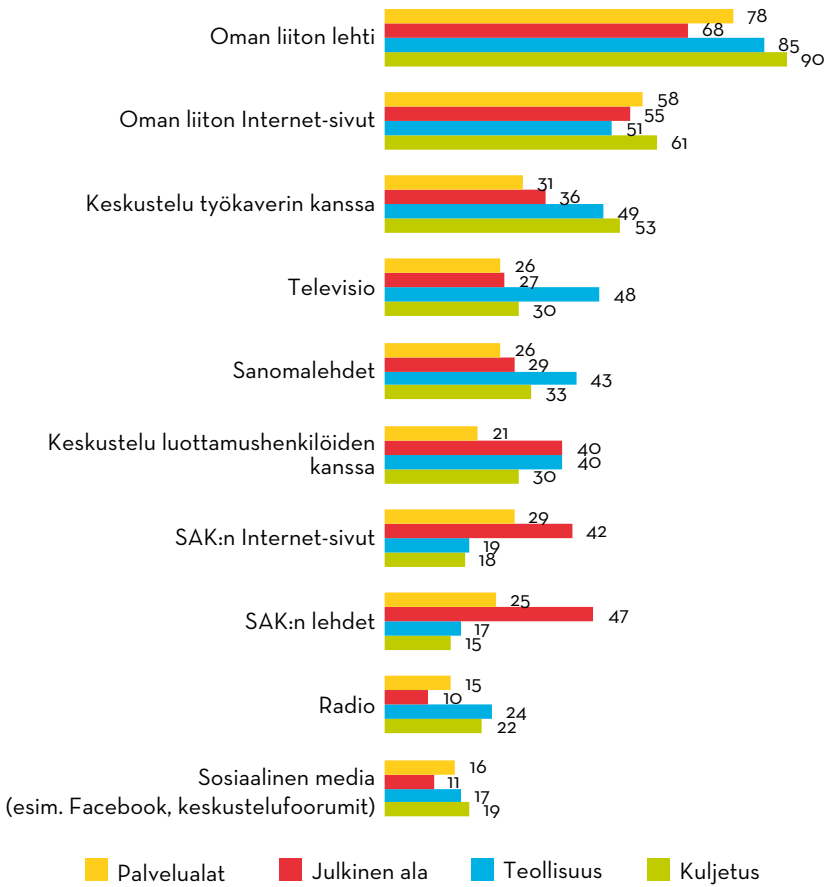
Mistä hankit ay-tietoa? (%)

Mistä hankit ay-tietoa? (% , ikäryhmittäin)

Mistä hankit ay-tietoa? (% sektoreittain)

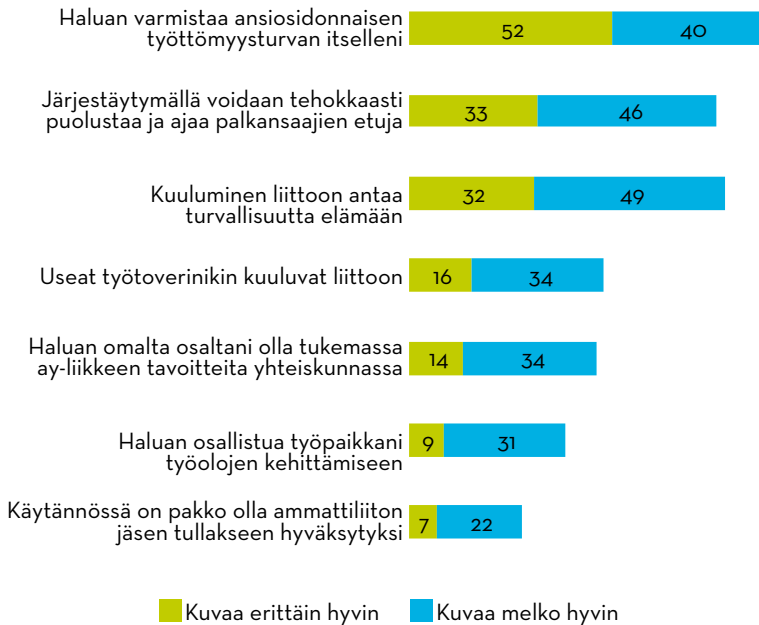

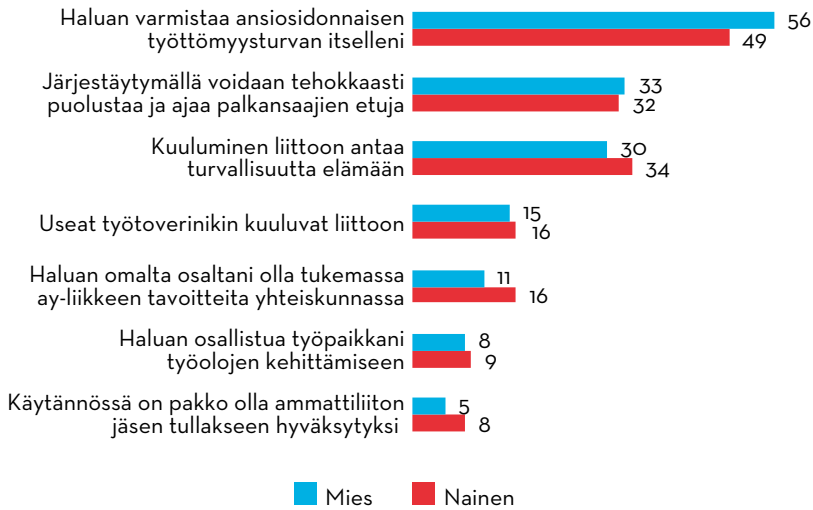
JÄSENET HAKEVAT AMMATTILIITOILTA TURVAA

- ◆ Tärkeimmät syyt ammattiliittoon liittymiselle ovat ansiosidonnainen työttömyysturva, palkansaajien etujen puolustaminen sekä turvallisuus, jonka liittoon kuulumisen antaa. Perusteet jäsenyydelle eivät ole muuttuneet vuosien saatossa.
- ◆ Ansiosidonnainen työttömyysturva mainitaan kaikkein useimmin perusteena ammattiliittoon kuulumiselle. Puolet vastaajista (52 %) kertoo sen kuvaavan erittäin hyvin syytä järjestäytymiselle. Miehet ajattelevat näin hieman useammin kuin naiset, mutta ikäryhmittäin tarkasteltuna eroja ei löydy. Sen sijaan eroja on eri sektoreiden välillä. Ansioturva pitävät kaikkein tärkeimpänä kuljetusalan ja teollisuuden työntekijät. Näitä aloja työelämän rakennemuutokset ovatkin koskettaneet kaikkein eniten.
- ◆ Kolmannes vastaajista piti tärkeimpänä perusteena palkansaajien puolustamista sekä etujen ajamista ja toinen kolmannes sitä, että liittoon kuulumisen antaa turvallisuutta elämään.
- ◆ Iäkkäimpien ja nuorimpien jäsenten välinen ero on edunvalvonnan ja turvallisuuden tunteen osalta merkittävä. Mitä nuorempi vastaaja on, sitä vähemmän tärkeänä hän pitää periaatteellisia tai aatteellisia perusteita ammattiliittoon liittymiselle.

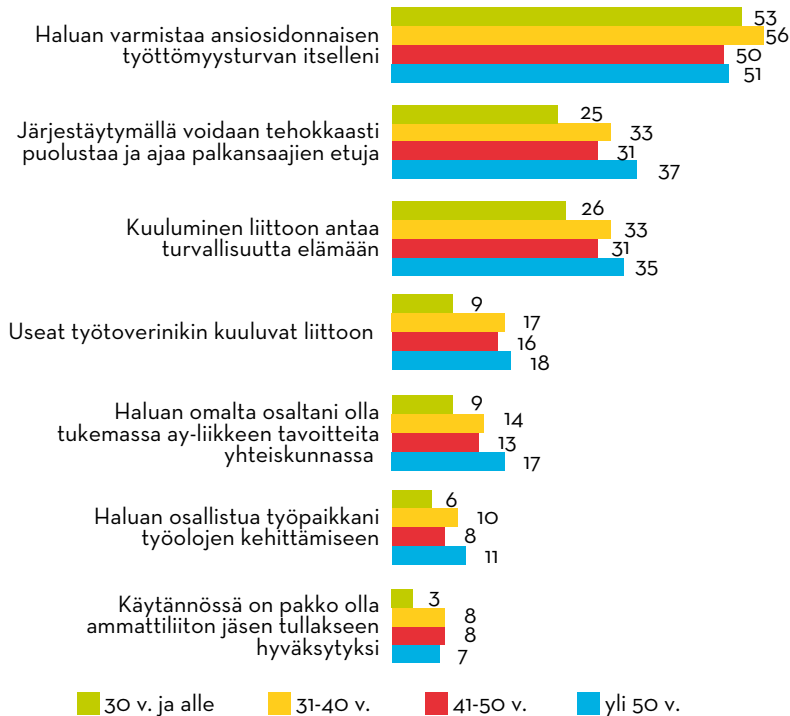
Perusteet ammattiliittoon kuulumiselle (%)

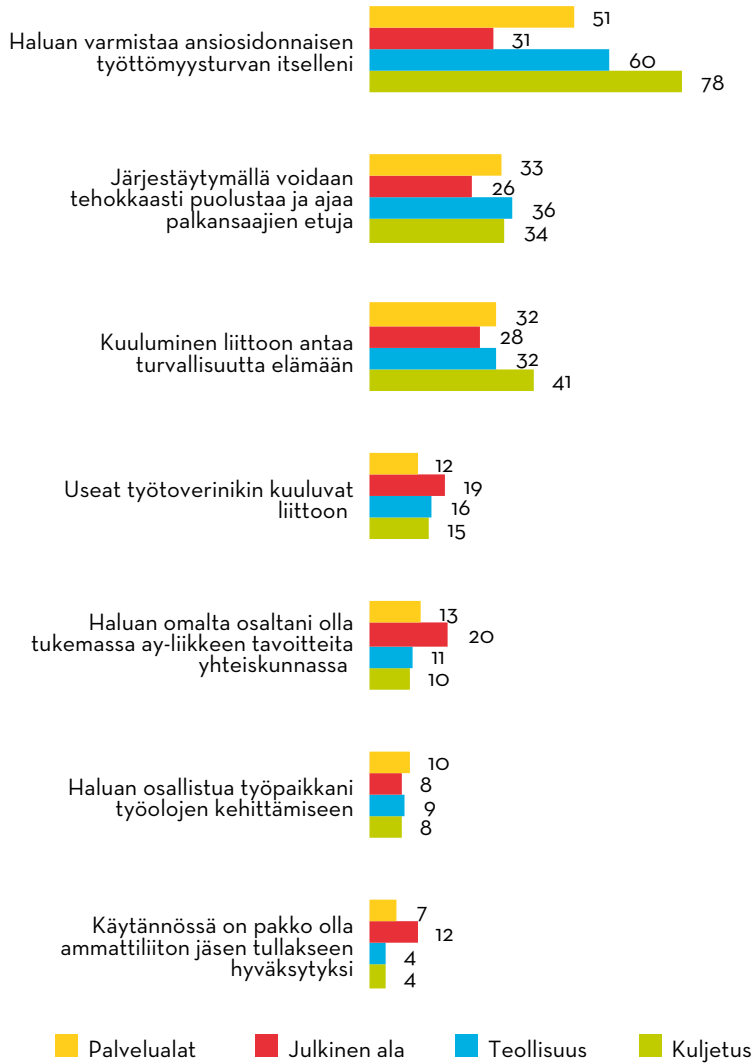
Perusteet ammattiliittoon kuulumiselle
(%, kuvaa erittäin hyvin, sukupuolen mukaan)

Perusteet ammattiliittoon kuulumiselle (%, kuvaa erittäin hyvin, ikäryhmittäin)

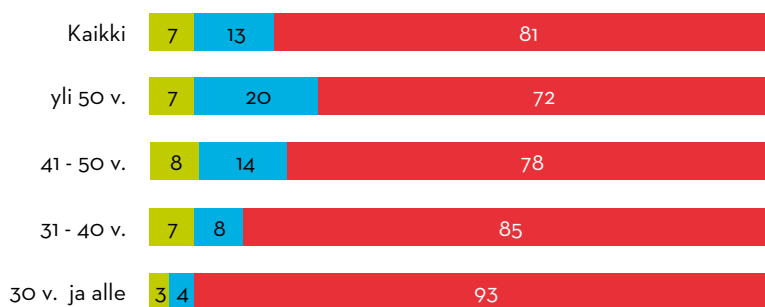
Perusteet ammattiliittoon kuulumiselle (% , kuvaa erittäin hyvin, sektoreittain)

JOKA NELJÄS ON KIINNOSTUNUT LUOTTAMUSTEHTÄVISTÄ

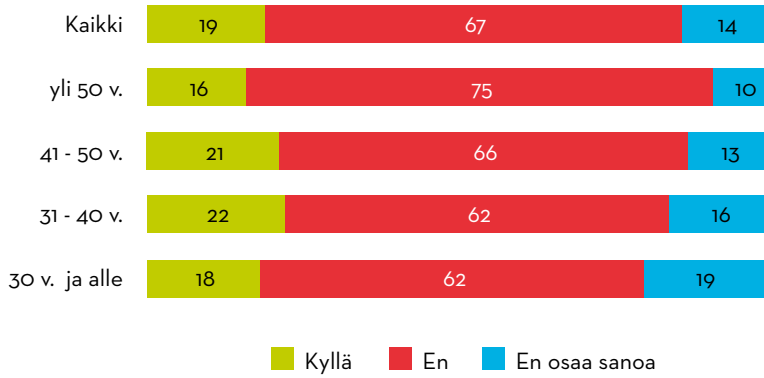
- ♦ Viidennes SAK:laisten liittojen jäsenistä on toiminut erilaisissa luottamustehtävissä työpaikallaan. Tutkimuksen ajankohtana seitsemällä prosentilla jäsenistä oli parhaillaan jokin luottamustehtävä. Määrä on pysynyt melko samana jo useita vuosia.
- ♦ Valmius luottamustehtävään on sen sijaan hieman noussut vuoden 2005 tutkimuksesta. SAK:laisten liittojen jäsenistä noin viidennes olisi periaatteessa valmis luottamustehtävään työpaikallaan. Vuonna 2005 halukkaita oli 13 prosenttia.
- ♦ Luottamustehtävissä on selvästi enemmän miehiä kuin naisia. Miespuolisista jäsenistä kymmenellä prosentilla on luottamustehtävä, kun naisilla vastaava luku on kolme prosenttia. Luottamushenkilöistä oli kyselyhetkellä 76 prosenttia miehiä ja 24 prosenttia naisia. Luottamushenkilöistä on alle 30-vuotiaita 10 prosenttia ja yli 50-vuotiaita 37 prosenttia.
- ♦ Myös valmiudessa ottaa vastaan luottamustehtävä työpaikalla on suuri ero naisten ja miesten välillä. Kiinnostus luottamustehtäviin on suurempaa yksityisellä kuin julkisella sektorilla. Keski-ikäiset ovat kiinnostuneempia luottamustehtävistä kuin nuorimmat ja vanhimmat työntekijät.
- ♦ Kaiken kaikkiaan osallistuminen ammattiliittojen toimintaan näyttää kiinnostavan useammin miehiä kuin naisia tai alle 30-vuotiaita. Suurinta kiinnostus on keski-ikäisillä miehillä, jotka työskentelevät teollisuudessa.

Onko sinulla luottamustehtäviä? (%)

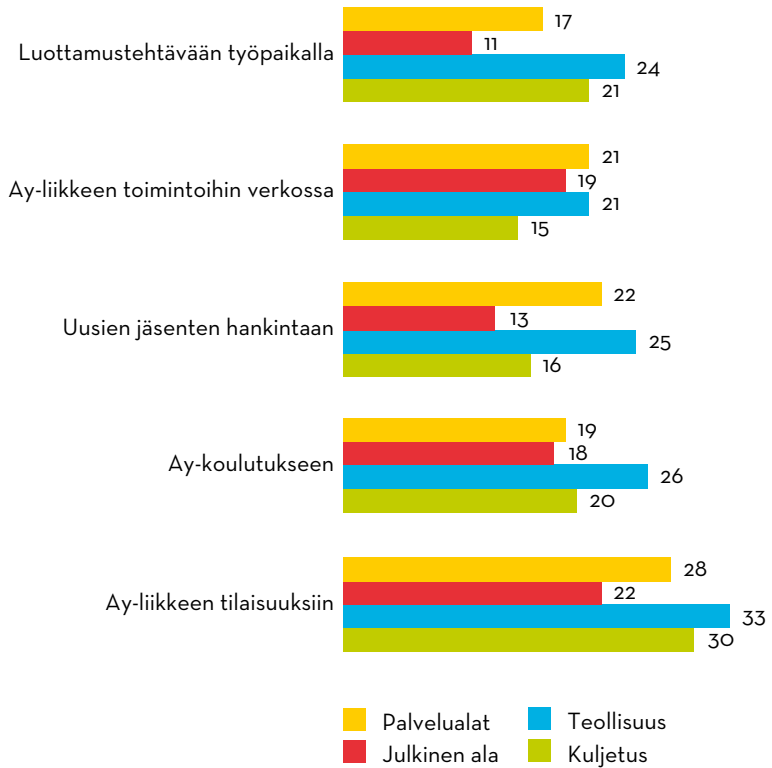

- On juuri parhaillaan
- On ollut aiemmin, mutta ei juuri nyt
- Ei ole koskaan ollut

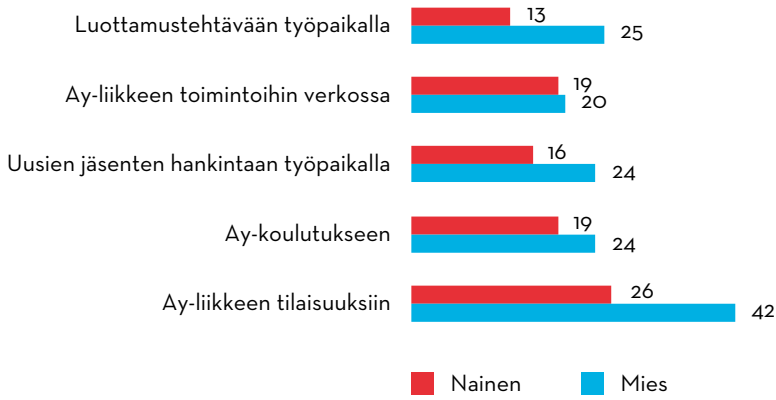
Valmius luottamustehtävään työpaikalla (%)

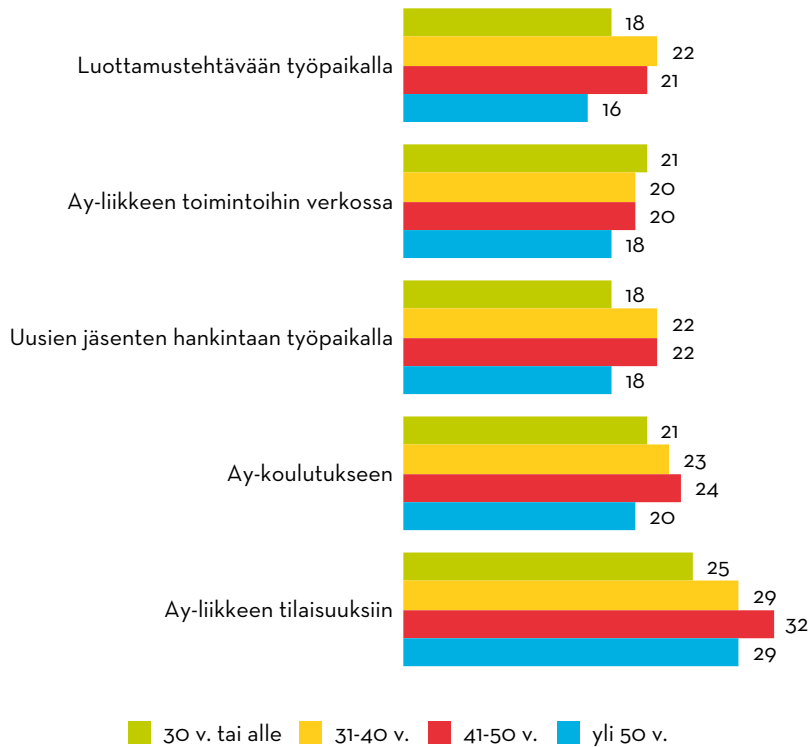
Valmius osallistua (% sektoreittain)

Valmius osallistua (% , sukupuolen mukaan)

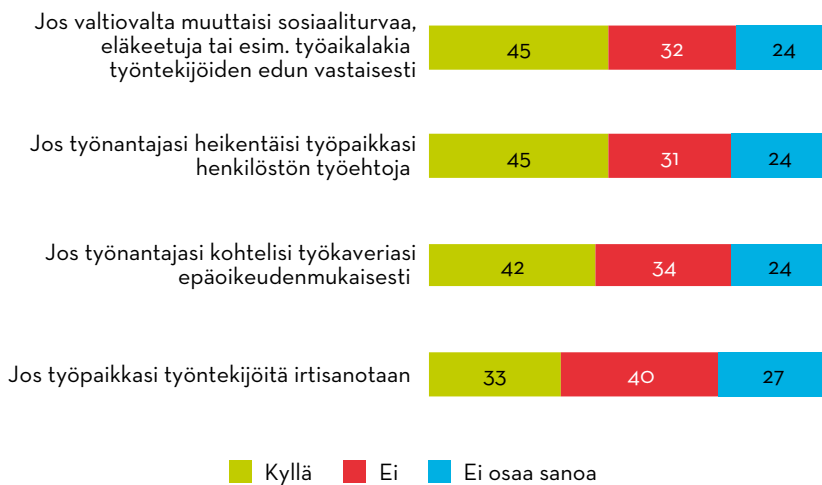
Valmius osallistua (% , ikäryhmittäin)

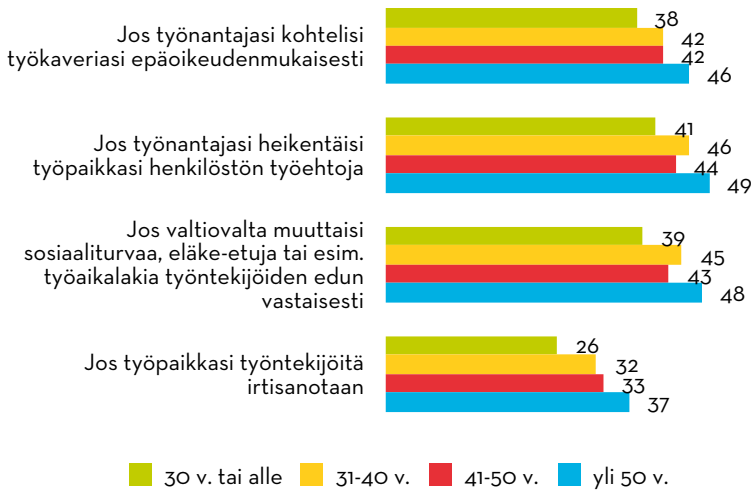
LÄHES PUOLET SAK:LAISISTA VALMIITA PAINOSTUSTOIMIIN

- ◆ Jäsentutkimuksessa pyydettiin vastaajia arvioimaan, olisivatko he valmiita ryhtymään toimiin erilaisissa työelämään liittyvissä ristiriitatilanteissa. Vaihtoehtoina olivat lakko ja ulosmarssi.
- ◆ Tutkimus tehtiin huhtikuussa 2015 ennen eduskuntavaaleja, jolloin uuden hallituksen työelämään kohdistuvista leikkauksista ja ns. pakkolakioloitteesta ei ollut vielä tietoa. Kyselyyn vastanneet ottivat tähän kysymykseen kantaa siis periaatteellisesti eikä erityisessä ristiriitatilanteessa, joka olisi voinut vaikuttaa tulokseen.
- ◆ Lähes puolet jäsenistä on valmis painostustoimiin. Joka neljäs jäsen ei osannut ottaa kantaa kysymykseen ja noin joka kolmas ei olisi valmis kumpaankaan painostustoimeen.
- ◆ Jäsenistön toimintavalmiudessa ei ole suuria eroja olipa ristiriitatilanteen toisena osapuolena sitten työnantaja tai valtiovalta.
- ◆ Kevään 2015 taloustilanne jatkuvine yt-neuvotteluineen heijastuu varmasti siihen, että jäsenistön valmius painostustoimiin irtisanomistilanteissa on matalampi kuin esimerkiksi sosiaaliturvan leikkauksissa tai työehtojen heikentämispyrkimyksissä.
- ◆ Valmius toimiin on vahvimillaan yksityisen sektorin miehillä. Muissa kuin työpaikan irtisanomistilanteissa noin 60 prosenttia miehistä olisi valmis ryhtymään painostustoimiin.
- ◆ Vähiten painostushalukkuutta on julkisen sektorin naisilla ja alle 30-vuotiailla jäsenillä.

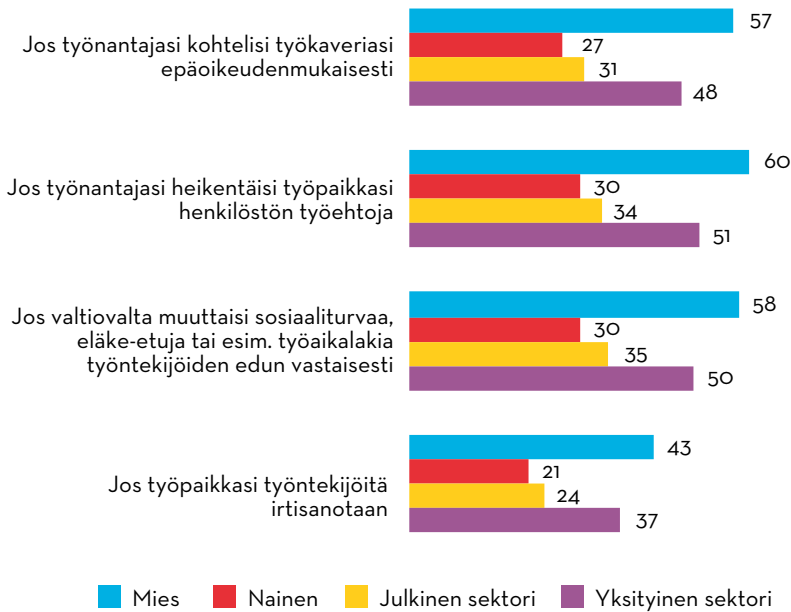
Olisitko valmis lakkoon tai ulosmarssiin? (%)

Olisitko valmis lakkoon tai ulosmarssiin? (% , ikäryhmittäin)

Olisitko valmis lakkoon tai ulosmarssiin? (%)

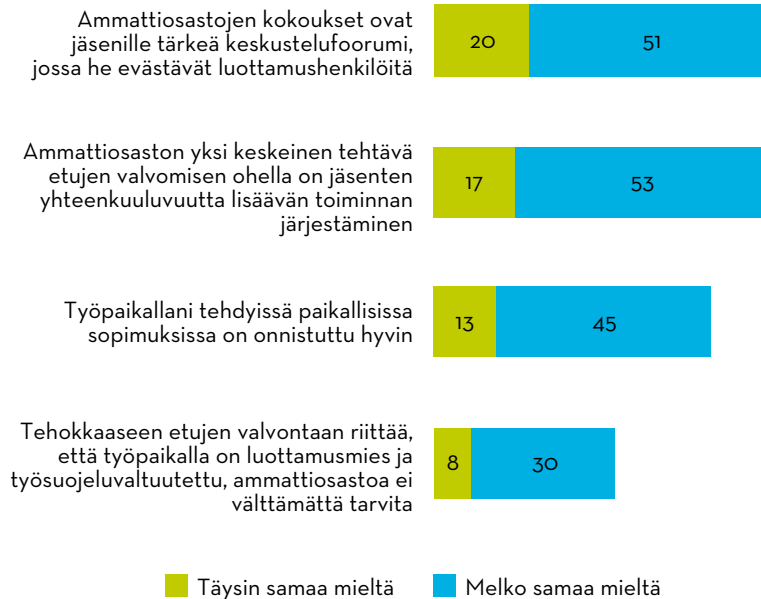

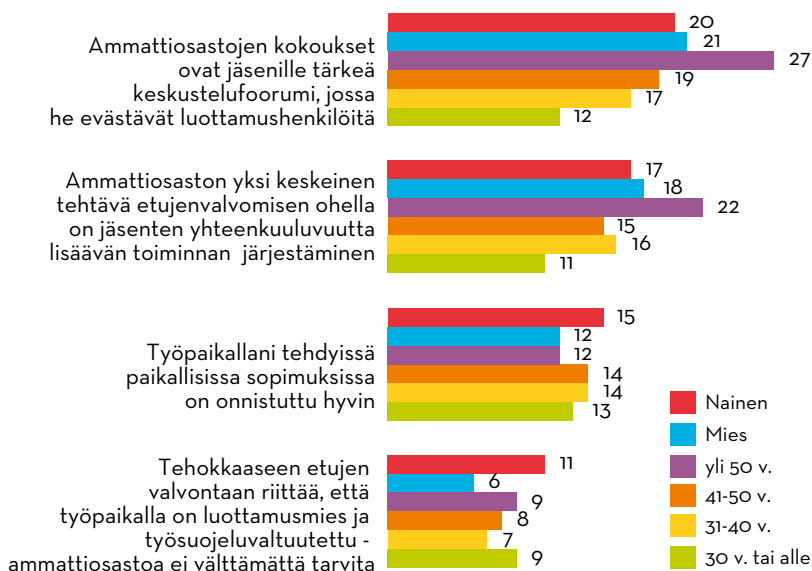
AMMATTIOSASTON MERKITYS ON MUUTOKSESSA

- ♦ Arviot ammattiosaston tehtävistä jakavat vahvasti eri-ikäisiä jäseniä. Iäkkäämmät jäsenet pitävät ammattiosaston perinteisiä tehtäviä huomattavasti merkityksellisempinä kuin nuoremmat – olipa kyse sitten ammattiosaston edunvalvontaroolista tai yhteenkuuluvuutta lisäävästä toiminnasta.
- ♦ Ammattiosaston roolia luottamushenkilöiden evästämiseksi edunvalvonnan kysymyksistä pidetään kuljetusaloilla paljon tärkeämpänä kuin muilla sektoreilla.
- ♦ Julkisella sektorilla puolestaan jopa joka viides ajattelee, ettei ammattiosastoa välttämättä tarvita edunvalvontaan, vaan riittää, että työpaikalla on luottamusmies ja työsuojeluvaltuutettu.

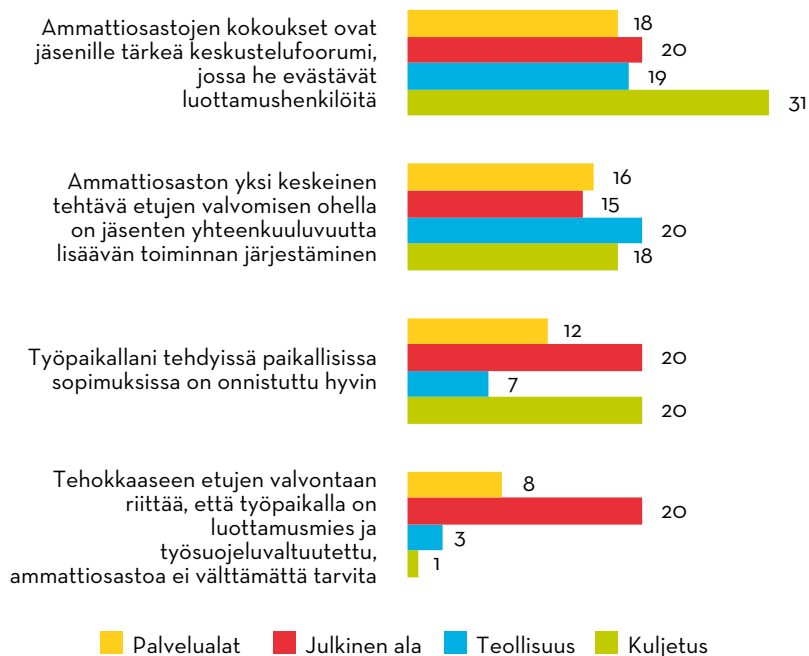
Arviot ammattiosaston tehtävistä (%)

Arviot ammattiosaston tehtävistä (% täysin samaa mieltä, ikäryhmittäin)

Arviot ammattiosaston tehtävistä (% täysin samaa mieltä)

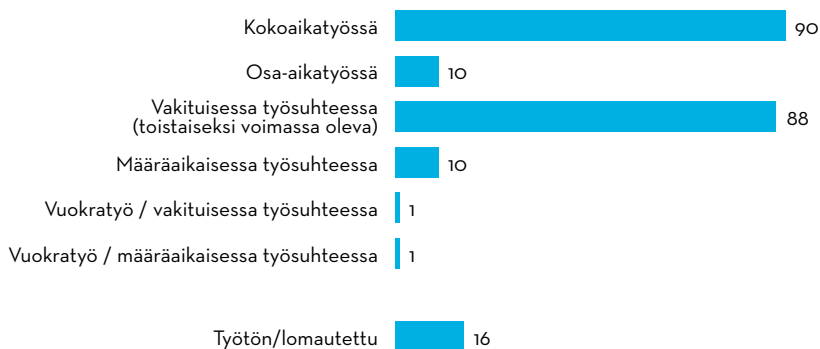

YHTEENVETO

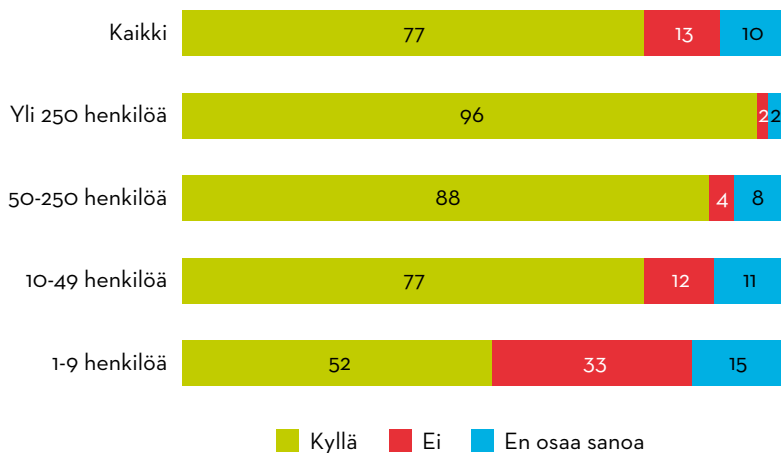
- ◆ SAK:n jäsentutkimuksessa nousee selkeästi esille työelämän epävarmuus ja työntekijöiden turvallisuuden tarve. Ammattiliittojen jäsenet pitävät työssään tärkeimpänä asiana työpaikan pysyvyyttä ja odottavat liitoiltaan työsuojelusta ja työoloista huolehtimista sekä turvaa työttömyyden varalle. Näissä tehtävissä jäsenet myös arvioivat liittojen onnistuneen melko hyvin.
- ◆ Jäsenten odotukset liitoille liittyvät harvemmin periaatteellisiin kysymyksiin. Ammattiyhdistysliikkeen yhteiskunnallisia ja aatteellisia tavoitteita pitävät vähiten tärkeinä kaikkein nuorimmat jäsenet. Tässä kohtaa pitänee muistaa, että kysely tehtiin ns. pitkään kestäneen rauhan aikana, jolloin suuria työelämään ja sopimus-toimintaan kohdistuvia leikkauksia ei ollut vielä tiedossa. Kriisitilanteessa vastaukset saattaisivat näyttää hyvinkin erilaisilta.
- ◆ Oman työpaikan edunvalvonta näyttäisi sen sijaan kiinnostavan jäseniä aiempaa enemmän. SAK:laisten liittojen jäsenistä noin viidennes olisi periaatteessa valmis luottamustehtävään työpaikallaan. Sukupuolten välinen ero on kuitenkin merkittävä. Naisia luottamustehtävät eivät kiinnosta samalla lailla kuin miehiä.
- ◆ Ammattiliittojen ja ammattiosastojen perinteistä yhdistystoimintaa nuoret eivät näytä pitävän niin merkityksellisenä kuin iäkkäämmät. Kaiken kaikkiaan ammattiliittojen toiminta näyttää kiinnostavan eniten teollisuudessa työskenteleviä yli 50-vuotiaita miehiä.
- ◆ Jäsentutkimuksen yhteydessä toteutettiin myös ns. nettiaivoriihi alle vuoden ammattiliiton jäsenenä olleille. Aivoriihessä kysyttiin, mitä ammattiliiton pitäisi tehdä tulevaisuudessa ja mistä ammattiliiton toiminnassa olisi luovuttava?
- ◆ Kyselystä kävi ilmi, että jäsenten tietämys ammattiliittojen toiminnasta ja tehtävistä on heikkoa. Myös alhainen vastausprosentti osoitti, että liittojen toiminta ei kiinnosta valtaosaa uusista jäsenistä.
- ◆ Nettikyselyn vastaajille ammattiliittojen olemassaolo on sinänsä tärkeää, mutta niiden tekemisen tapaa kritisoitiin paljon. Ammattiliittoja pidettiin etäisenä ja vanhakantaisena. Myös puoluepolitiikan roolia ay-toiminnassa kritisoitiin vahvasti.
- ◆ Jäsentutkimuksesta voi tehdä johtopäätöksen, että jos ay-liikkeen luonne laajana yhteiskunnallisena kansanliikkeenä halutaan säilyttää, on sen toimintatapoja muutettava. Nuoremmat sukupolvet eivät nimittäin koe vallalla olevaa ajattelu- ja toimintatapaa omakseen.

TAUSTATIEDOT

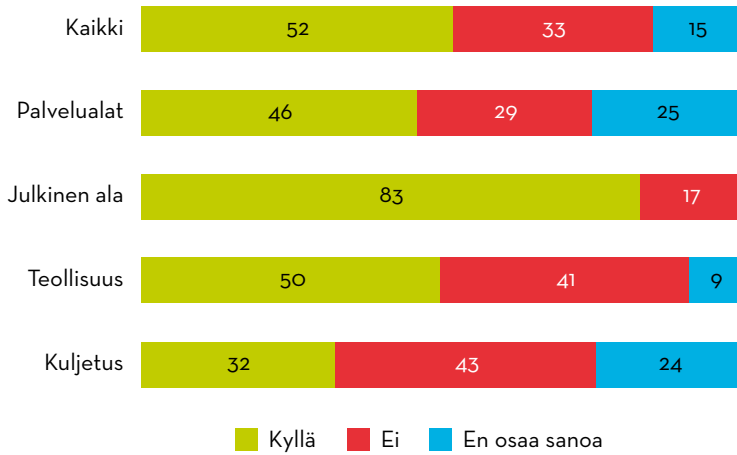
SAK:laisten työsuhteet (%)

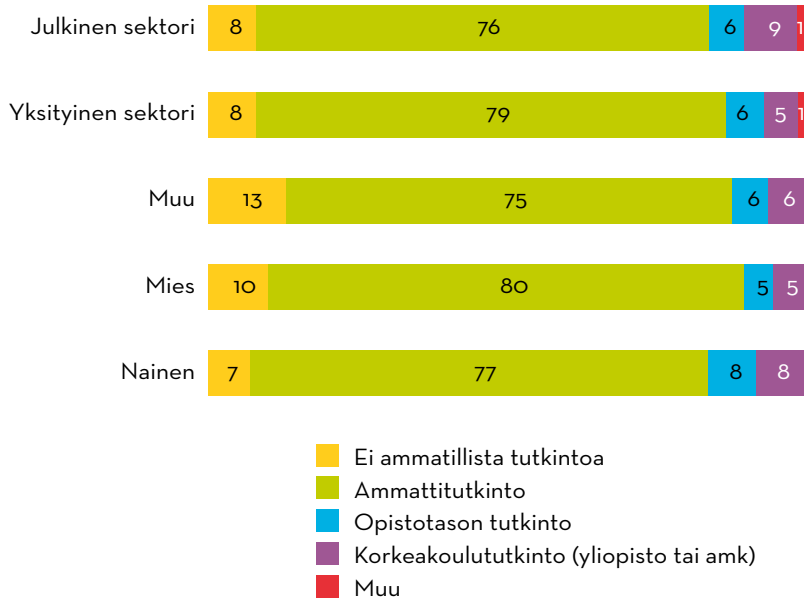
Onko työpaikalla luottamushenkilöä (%)

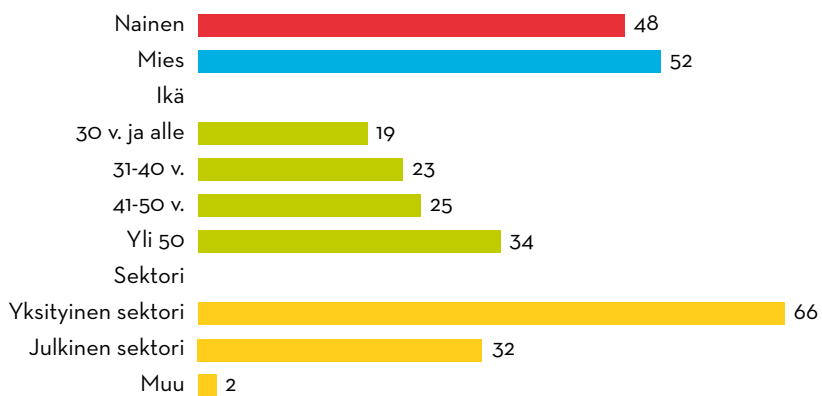
Onko työpaikalla luottamushenkilöä? 1-9 hengen työpaikat (%)

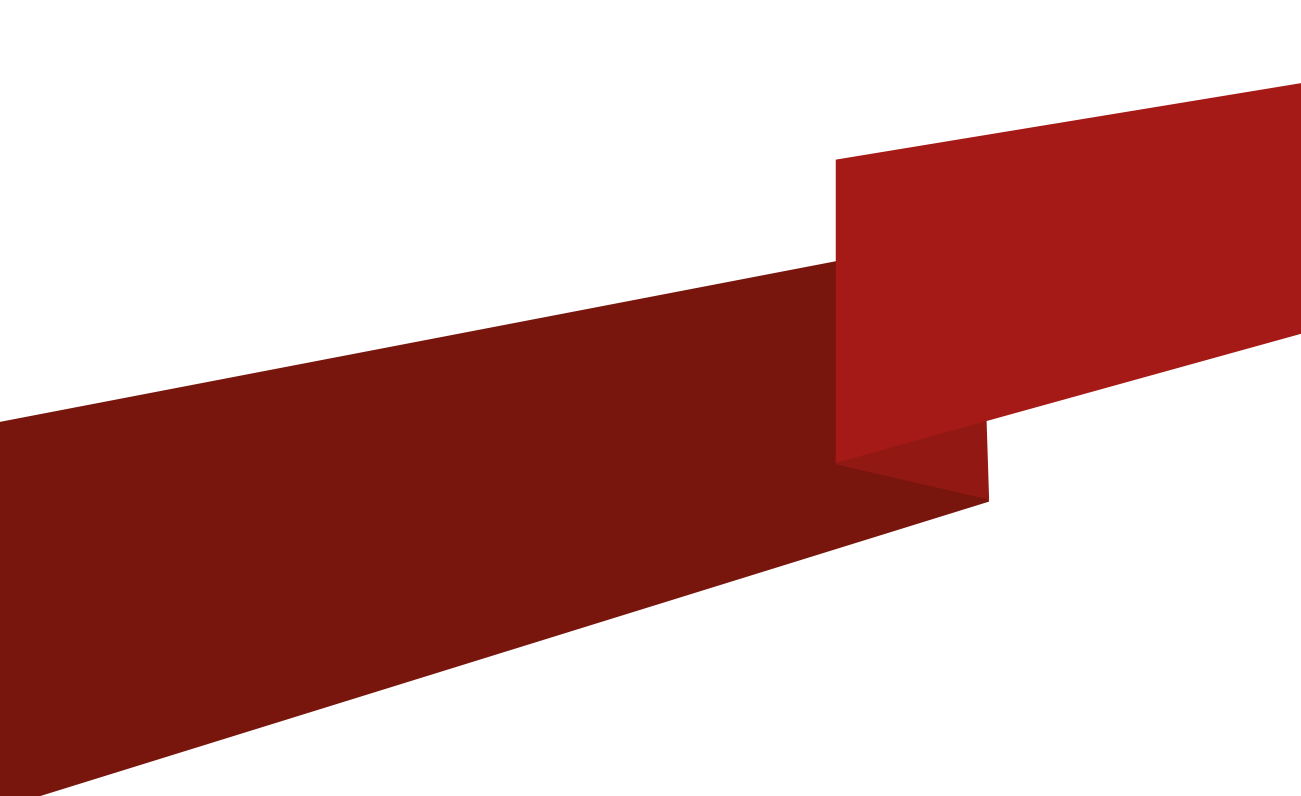
SAK:laisten koulutus (%)

Vastaajat (%)

SAK:laiset palkansaajat pitävät työpaikan pysyvyyttä tärkeänä asiana. He ottavat kiinni liikkeestä, jotta liitot huolehtisivat työllisyydestä ja antaisivat turvaa työttömyyden varalle.

Vuoden 2015 jäsentutkimuksen mukaan huoli toimeentulosta ja työelämän epävarmuudesta heijastuu vahvasti työntekijöiden odotuksiin siitä, mitkä ovat ammattiliittojen tärkeimmät tehtävät. Jäsenet odottavat liittojen huolehtivan eläkkeiden tasosta sekä tasoittavan työntekijöiden välisiä palkkaeroja. Osa puuttuisi pätkätyöläisten huonoon asemaan.

Työpaikan edunvalvonta kiinnostaa ammattiliittojen jäseniä enemmän kuin ennen. Joka viides tutkimukseen vastannut ottaisi vastaan luottamustehtävän omalla työpaikallaan.

SAK on kartoittanut ammattiliittojensa jäsenten työelämään ja edunvalvontaan kohdistuvia odotuksia viiden vuoden välein vuodesta 1984 lähtien.

SAK